

Základní škola, Česká Lípa, 28. října 1733, příspěvková organizace

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

školní rok 2023/2024

Školní metodik prevence: Ing. Bc. Anna Jelínková, DiS

Obsah

Úvod.....	3
Cíle a naplňování MPP.....	4
Realizace MPP	4
Principy preventivního programu	4
Strategie a metody	5
Podmínky školy.....	6
Analýza situace ve škole a její vyhodnocení	6
Cílové skupiny MPP.....	6
Žáci	6
Sociální prostředí žáka	7
Pedagogičtí pracovníci	7
Stanovení a realizace cílů MPP	7
Dlouhodobé cíle (cíle ŠPP, ŠVP).....	7
Krátkodobé cíle MPP	10
Aktivity vedoucí k naplnění cílů MPP.....	10
Aktivity cílené na žáky	10
Aktivity zacílené na zákonné zástupce žáků a jejich nejbližší sociální prostředí	11
Aktivity zacílené na pedagogické pracovníky	11
Finanční zajištění.....	12
Způsob měření efektivity programu, evaluace.....	12
Dokumentace.....	12
Propagace realizace a naplňování cílů MPP	13
Přílohy.....	14
legislativa	14
Rozcestník kontaktů pro Českolipsko.....	16

Úvod

Minimální preventivní program školy je součástí školního preventivního opatření, které má za cíl předcházet rizikovým chováním a situacím u žáků, která by mohla negativně ovlivnit jejich fyzický, duševní a sociální vývoj. Tento program je souborem opatření, aktivit a strategií, které škola implementuje s ohledem na prevenci problémových situací, jako jsou šikana, zneužívání návykových látek, agresivní chování, nezdravý životní styl, nástrahy online prostoru a další.

Minimální preventivní program má za cíl vytvořit bezpečné prostředí pro žáky a podporovat jejich zdravý rozvoj. MPP není rigidním dokumentem. Jeho pojetí směřuje k tvorbě živého, pružného dokumentu, schopného přizpůsobit se specifickým potřebám školy které se proměňují.

Minimální preventivní program obsahuje následující prvky:

- Analýza rizikových faktorů: identifikace obecných i specifických faktorů, které mohou přispět k výskytu problematického chování u žáků.
- Cíle a strategie: stanovení krátkodobých i dlouhodobých cílů, které se týkají prevence a intervence v rizikových situacích. Tvorba a implementace strategií, které budou použity k dosažení těchto cílů.
- Zapojení všech aktérů výchovně vzdělávacího procesu: vytvoření spolupráce a posilování vazeb mezi školou, pedagogy, žáky, rodiči a případně externími odborníky.
- Vzdělávání a osvěta: vzdělávání a osvěta jsou zaměřeny jak na pedagogické pracovníky, tak na žáky i jejich osoby blízké. Realizují se organizací školních aktivit, třídnických hodin, workshopů, besed, přednášek a diskusí zaměřených na prevenci rizikových jevů.
- Podpora zdravého prostředí: utváření klimatu školy a péče o něj, které podporuje zdravé mezilidské vztahy, respekt a bezpečnost.
- Intervenční opatření: plán, jak postupovat v případě, že se objeví problémové chování u žáků. Tvorba a aktualizace tzv. „Krizového plánu školy“.
- Sledování a hodnocení: pravidelný monitoring a evaluace účinnosti realizovaných aktivit v oblasti preventivních opatření a případná úprava programu na základě získaných výstupů.

Minimální preventivní program (dále jen MPP) je komplexním dlouhodobým preventivním programem školy a je součástí školního vzdělávacího programu. Má jasně definované dlouhodobé a krátkodobé cíle, které respektují kulturní i sociální okolnosti a odpovídají struktuře školy. Všeobecným cílem MPP je oddalování, bránění či snižování výskytu rizikového chování žáků. Posilování jejich resilience vůči patologickým jevům. Skrze zvyšování kompetencí žáků činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí. MPP vychází z podpory vlastní aktivity žáků, za využití pestré škály forem práce při zapojení celého pedagogického sboru. MPP je zacílen na podporu zdravého životního stylu, tj. harmonickou rovnováhu osobnosti v principech tzv. well-being.

Cíle a naplňování MPP

Všeobecným cílem MPP je, ve spolupráci s rodiči, formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se a činit informovaná rozhodnutí. Takovou osobnost, která si bude vážit svého zdraví i zdraví ostatních, která bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat orientaci v základním rizikovém chování.

- Škola nemá být tradiční hierarchickou institucí, je prostorem, kde je zdůrazňován respekt k pravidlům, svoboda i odpovědnost, spravedlnost, spoluúčast a spolupráce.
- Školní práce vychází ze dvou základních principů. Z respektu k potřebám jednotlivce (žáka stejně jako učitele) a otevřené komunikaci a spolupráci uvnitř školy mezi všemi aktéry výchovně vzdělávacího procesu i vnějšími partnery školy.
- Účinnost MPP je podmíněna zapojením všech aktérů života školy – žáků, rodičů, učitelů i ostatních zaměstnanců školy a na jejich vzájemné spolupráci.
- Preventivní působení má výchovně vzdělávací charakter.

Realizace MPP

Preventivní program je realizován na úrovních:

- začlenění do výukových předmětů jednotlivých ročníků na 1. i 2. stupni
- realizací jednorázových i pravidelně se opakujících akcí
- realizací mimoškolních a volnočasových aktivit

Principy preventivního programu

- Rozvoj klíčových kompetencí žáků.
- Rozvoj sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání.
- Posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch a kritiku.
- Rozvoj občanských dovedností a kompetencí: demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití. Formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám, pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistických postojů apod..
- Vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu bez strachu a nejistoty.
- Znalosti, dovednosti a postoje, které si žáci osvojí, korespondující s věkem a navazující na jejich předchozí zkušenosti. Formy vzdělávání a výchovy zohledňující životní styl rodiny i působení vrstevníků.

Strategie a metody

Vztah učitel – žák

Budování vzájemné důvěry mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a že bude respektován jeho názor i potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím navazování a posilování vztahu s rodinou a sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem i metodikem prevence, případně s externím pracovníkem. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází ke komplexní podpoře žáka.

Skupinová práce

Žáci ve výuce spolupracují, zažívají rozličné metody i formy práce. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci čímž podporuje jejich sociální rozvoj a schopnost vzájemné kooperace.

Projektové vyučování a celoškolské projekty

V rámci projektů se žáci seznamují s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Jej umožněna spolupráce tříd v rámci ročníku i napříč ročníky. Žáci se vzájemně poznávají a dokážou spolupracovat. Jedná se o podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostatcích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Vyučující pomáhá žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu. Žákům je nabízeno doučování a volnočasové aktivity, včetně aktivit zaměřených na mimořádně nadané a nadané žáky.

Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

Rodičům je nabízena možnost individuální konzultace. Jsou pravidelně informováni o aktivitách žáků, prospěchu i chování svých dětí. Komunikace mezi školou a rodinou je vedena bez zbytečných prodlev prostřednictvím elektronické žakovské knížky.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka. Hledá příčiny problému a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným poradcem, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí.

Podmínky školy

Jsou uvedeny ve Výroční zprávě školy.

Analýza situace ve škole a její vyhodnocení

Analýza situace ve škole je stěžejním výchozím materiálem pro úpravu preventivního programu školy. Prostřednictvím šetření můžeme stanovit hlavní cíle programu.

Hodnotící zpráva preventivního programu 2022/2023 je součástí Výroční zprávy školy.

Cílové skupiny MPP

MPP je důležitý pro žáky, rodiče a pedagogy, protože jim poskytuje potřebné znalosti a nástroje pro prevenci různých problémů, podporu zdravého vývoje a vytváření bezpečného a pozitivního školního prostředí. Obsah MPP je přizpůsoben specifickým potřebám a kultuře dané školy a komunity. Program je navrhnout tak, aby byl interaktivní, flexibilní a přizpůsobitelný, tak aby reflektoval měnící se potřeby a aktuální trendy. Podporuje zapojení žáků do aktivit, diskuzí a cvičení, co je klíčové pro efektivní prevenci.

Žáci

Primární cílovou skupinou pro MPP na základní škole jsou žáci od 1. do 9. třídy, kteří jsou v procesu vývoje a vzdělávání. Tato věková skupina je zvláště citlivá na vnější vlivy a má značný potenciál pro formování zdravých návyků a základního povědomí o prevenci různých problémů. Programy prevence jsou přizpůsobeny věkovým a vývojovým potřebám žáků a zahrnují následující aspekty:

- Zdraví a životní styl: zaměření na správnou výživu, pohyb, hygienu, a zdravý spánek. V této fázi je důležité upevnit základní návyky pro životní styl.
- Prevence rizikového chování: informace a osvěta o rizicích jako jsou kouření, alkohol, drogy, závislosti a nebezpečné chování. Děti by měly mít znalosti a dovednosti, které jim pomohou odolat těmto tlakům.
- Sociální dovednosti: učení dětí komunikace, empatii, řešení konfliktů a spolupráce. Tyto dovednosti jsou klíčové pro jejich osobní a sociální rozvoj.
- Kybernetická bezpečnost: vzhledem k nárůstu digitálního světa je důležité učit žáky o kybernetické bezpečnosti, ochraně osobních údajů a zodpovědnému chování na internetu. Neopomíjí se kritické myšlení a rozvoj mediální gramotnosti.
- Sociální a rodinné vztahy: podpora zdravých vztahů mezi vrstevníky, učení se o respektu, toleranci a inkluzi. Taktéž je poskytnuta podpora pro komunikaci mezi školou, žáky a rodinou.
- Psychické zdraví: poskytnutí informací o psychickém zdraví, emocích a stresu. Osvěta o dostupných zdrojích podpory a pomoci. Cesta k well-beingu.
- Environmentální vědomí: učení dětí o významu ochrany životního prostředí a udržitelného životního stylu.

Sociální prostředí žáka

Další cílovou skupinou jsou MPP jsou rodiče, zákonní zástupci žáků a jejich bezprostřední sociální okolí. Ti získávají informace o tom, s jakými problémy se jejich děti mohou setkat, a mají nástroje, jak je podporovat a chránit. Programy poskytují rodičům prostředky k otevřené komunikaci se svými dětmi na témata, která jsou citlivá, což pomáhá vytvořit důvěru a podporuje otevřenost v komunikaci. Obsahová znalost preventivních programů rodičům umožňuje předcházet rizikovým jevům, či identifikovat varovné signály a zasáhnout dříve, než se situace zhorší.

Pedagogičtí pracovníci

Třetí cílovou skupinou MPP jsou pedagogové. Jsou stěžejním prvkem při utváření bezpečného prostředí školy. MPP jim pomáhá rozpoznat příznaky rizikového chování u žáků a aktivně předcházet nebezpečným situacím. MPP podporuje pedagogy v jejich úsilí formovat postoje žáků a vytvářet pozitivní školní klima. Pedagogové mají lepší komunikační nástroje pro spolupráci s rodiči a sdílení informací týkajících se prevence a bezpečnosti. Sami mohou MPP využít k získání dalších znalostí a dovedností v prevenci a výchově ke zdraví, čímž podporují své profesní kompetence.

Cílem školního preventivního programu pro školní rok 2023/2024 je plynule pokračovat a rozvíjet o další prvky započaté preventivní aktivity a činnosti školy realizované v minulých letech, které jsou již běžnou součástí života školy a které jsou kladně vnímány ze strany učitelů, žáků, jejich rodičů i ostatní veřejnosti.

Stanovení a realizace cílů MPP

Cíle MPP dělíme na dlouhodobé cíle obecnějšího charakteru a krátkodobé cíle, zaměřené na specifické rizikové formy chování žáků.

Dlouhodobé cíle (cíle ŠPP, ŠVP)

Naplnění obecných i specifických dlouhodobých cílů MPP vede k vytvoření optimálního klimatu školy a budování vhodných sociálních vztahů. Podporuje zvyšování sociálních kompetence žáků a směřuje k rozvoji interpersonálních dovedností. Dlouhodobé cíle jsou MPP jsou pravidelně aktualizovány s rozvojem nových rizikových jevů, které jsou tematicky implementovány do výuky i tvorby preventivních aktivit.

K naplnění cílů vede cesta přes tvorbu a posílení tzv. dovedností pro život (life-skills). Jedná se o schopnosti usnadňující adaptivní chování jedince a pomáhající zvládat každodenní problémy. Dovednosti pro život nejsou o tom, jak se stát lepším matematikem nebo nejrychlejším běžcem. Jsou to schopnosti, které pomáhají vyrovnat se se všemi výzvami, které život přináší. Tyto dovednosti vedou ke zlepšení schopnosti komunikace a spolupráce s ostatními, k řešení konfliktů, kritickému myšlení, posilují odolnost vůči stresu a emocionálním výzvám. Rozvíjí dovednosti, které mají význam pro náš každodenní život. Přispívají k podpoře sebedůvěry a sebeúcty a podílejí se na vnímání duševní pohody. Úzce souvisejí s úrovní znalostí, osobními postoji a hodnotami jedince. Jejich osvojení se promítá do

chování, zejména ve vztahu k vlastnímu zdraví, psychickému i fyzickému, a prevenci rizikového chování.

- **Komunikace**, jako jedna z hlavních dovedností pro život, umožňuje žákům efektivněji vyjádřit své myšlenky, potřeby a pocity. Kvalitní komunikace podporuje harmonické vztahy s vrstevníky a dospělými, přispívá k rozvoji sebevědomí a sebedůvěry, a vede k předcházení konfliktů.
- **Řešení konfliktů** je proces identifikace, analýzy a vyřešení neshod, sporů nebo rozporů mezi dvěma nebo více stranami. Konflikty jsou běžnou součástí lidských interakcí a mohou se vyskytovat na mnoha úrovních. Umění řešení konfliktů je klíčovou kompetencí, která pomáhá k udržení zdravých vztahů, k prevenci nežádoucího stresu a dosahování společných cílů. Žáci, kteří si osvojí schopnost řešení konfliktů, budou lépe připraveni na komplexní výzvy dospělosti.
- **Kritické myšlení** je schopnost aktivně a systematicky analyzovat, hodnotit a syntetizovat informace, argumenty a názory. Cílem je schopnost kritického hodnocení, racionálního uvažování a samostatného myšlení. Kritické myšlení hraje klíčovou roli v procesu rozhodování, řešení problémů a dosahování informovaných závěrů. Má široké uplatnění v mnoha oblastech života, včetně vzdělávání. Tato dovednost je zásadní v době informačního přetížení, kdy je důležité rozlišovat mezi věrohodnými a nevěrohodnými informacemi.
- **Emocionální inteligence** umožňuje žákům lépe rozumět svým emocím i emocím druhých. Tímto způsobem jsou schopni lépe komunikovat, vyrovnávat se s emocionálním stresem a budovat zdravé vztahy.
- **Kreativní myšlení** je mentální proces, který podporuje generování nových a inovativních řešení problémů. Je to schopnost přicházet s originálními koncepty, které mohou být mimo rámec tradičního a rutinního myšlení. Kreativní myšlení hraje klíčovou roli v procesu tvorby, umění, vědeckém výzkumu i učení. Základními prvky kreativity jsou otevřenost novým myšlenkám, ochota přehmat informace a inspiraci z různých zdrojů, schopnost spojovat nesouvislé prvky a koncepty, ochota pracovat s nejistotou, flexibilita a v neposlední řadě samostatnost. Kreativní myšlení je klíčem k osobnímu rozvoji a udržení mentální flexibility. Může být rozvíjeno a podporováno prostřednictvím různých metod a forem výuky.
- **Umění stanovování cílů** umožňuje žákům definovat konkrétní směry, kterých chtějí v budoucnu dosáhnout. Je klíčovým nástrojem osobního rozvoje, dosahování úspěchu a naplňování dlouhodobých vizí. Stanovení cílů slouží jako vodítka pro rozhodování a plánování nejen v oblasti učení. Žáci by měli identifikovat své potřeby a touhy, stanovit si konkrétní cíle k jejich naplnění. V případě cílů dbát na jejich SMART pojetí (konkrétnost, měřitelnost, dosažitelnost, relevantnost a časový rámec). Je-li cílů víc, je třeba jejich prioritizace, podle důležitosti a naléhavosti. Jsou-li cíle stanoveny, tvoříme plán pro jejich dosažení. Během procesu dochází k průběžnému vyhodnocování, zda jsme na správné cestě ku vytyčenému cíli. Nedílnou součástí tohoto procesu je motivace. Důraz je kladen na motivaci vnitřní, vycházející z podstaty žáka.

- **Sebemotivace** je klíčem k dosahování cílů, nezávislosti a osobnímu rozvoji. Je to vnitřní palivo pohánějící žáka k úspěchu, které pomáhá při překonávání výzev. Projevuje se zapojením do aktivit a schopností dokončovat úkoly bez vnějších motivů.
- **Organizace času** se týká schopnosti efektivně plánovat, rozdělovat a využívat čas, aby byly splněny úkoly, dosaženo cílů a zároveň zůstala v rovnováze poloha mezi povinnostmi a volným časem žáků. Správná organizace času pomáhá přecházet či minimalizovat stres spojený s povinnostmi, nejen školními.
- **Angažovanost** hraje klíčovou roli v osobním rozvoji a úspěchu žáků. Jedná se o aktivní schopnost zapojit se do různých aspektů života a prostředí ve kterém žijeme. Angažovanost ve vzdělání je schopnost učit se a rozvíjet se na základě vlastní aktivní účasti. Žák se zapojuje do plnění úkolů, diskuzí, klade dotazy a rozvíjí myšlenky. Spolupracuje s vyučujícím i s ostatními žáky, snaží se naplnit víc než jen minimální cíle výuky.

Dovednosti potřebné pro život dělíme dle Nešpora (2003) na dovednosti sebeovlivnění a sociální dovednosti. Dovednosti sebeovlivnění s jejichž rozvojem může být MPP nápomocen, můžeme rozvinout též následovně. V příloze MPP nalezneme návrh pro dlouhodobou realizaci těchto cílů v podmínkách školy.

- schopnost motivovat se ke zdravému způsobu života
- schopnost oddálit uspokojení nebo potěchu
- schopnost chránit a posilovat zdravé sebevědomí
- schopnost plánovat čas
- schopnost vést přiměřený a vyvážený zdravotní styl
  - dovednosti zvládat rizikové duševní stavy - úzkost, hněv, deprese, radost, nuda
- Schopnost uvolnit se, používat relaxační techniky, odpočívat
  - Schopnost péče o své fyzické zdraví - výživa, cvičení, zdravotní péče, hygiena

Pod **dovednosti sociální** spadají následující oblasti:

- schopnost čelit sociálnímu tlaku
- asertivní dovednosti - zdravé prosazení se
- schopnost empatie a porozumění životním situacím
- schopnost komunikace, vyjednávání a nacházení kompromisů
- dovednost rozhodování a schopnost předvídat následky určitého jednání
- schopnost vytvářet vztahy a budovat si přiměřenou sociální síť vztahů
- mediální gramotnost - schopnost čelit reklamě a dalším negativním jevům
- schopnost racionálně hospodařit s penězi
- dovednosti týkající se volby a hledání vhodného budoucího povolání
- zvládnutí přechodu do nového prostředí nebo situace
- v pozdějších letech i rodičovské dovednosti

Krátkodobé cíle MPP

Krátkodobé cíle MPP jsou zaměřeny na posilování a rozvíjení specifických kompetencí žáků vztažených k jednotlivým formám rizikového chování. Při zavádění nástrojů k posilování těchto kompetencí je třeba respektovat vývojové hledisko žáků (vztaženo k věku) a vycházet z platných RVP. Žáci skrz realizaci cílů získávají znalosti představující souhrn souvisejících poznatků a informací z určité oblasti, kterými disponují přiměřeně k určitému stupni vývoje a ročníku školy. Děti je získávají studiem a následně uplatňují v praxi. Posilují dovednosti, tedy schopnost aplikace odborných znalostí a dovedností v praxi. Jednotlivé kompetence na sebe vzájemně v ročnících navazují a prohlubují se. Kýžené kompetence žáků dělíme do čtyř hlavních tematických oblastí:

- zdravotní oblast
- sociální oblast
- výchovně-školní oblast
- oblast bezpečnosti

Tyto cíle jsou naplňovány jak během výuky, tak formou realizace externích programů primární prevence. Příloha MPP obsahuje rozpracované formy rizikového chování dle věkových skupin, získaných znalostí, dovedností a způsobilostí, a forem jejich realizace, včetně subjektu realizace.

Aktivity vedoucí k naplnění cílů MPP

Aktivity cílené na žáky

- Realizace preventivní strategie v jednotlivých ročnících a předmětech skrze začleňování potřebných témat do výuky jednotlivých předmětů (viz. Průřezová témata ŠVP).
- Na 2. stupni realizace pravidelných třídnických hodin zaměřené na zvyšování sociálních kompetencí žáků, posilování pozitivních vztahů v kolektivu a dovedností potřebných pro život.
- Podpora rozvoje zdravé sebedůvěry, fyzického, psychického i sociálního zdraví skrz školní i mimoškolní aktivity.
- Předcházení školní neúspěšnosti (chceme zdravě sebevědomé jedince) – individuální přístup a plán podpory, doučování, čtenářské kluby.
- Prevence patologických jevů spojených s využíváním internetu a mobilních telefonů.
- Tvorba a následné dodržování pravidel vzájemného soužití třídy.
- Mimoškolní akce se třídou (výlety, návštěvy kulturní akcí, ozdravné a sportovní pobyty, poznávací zájezdy...).
- Realizace preventivních programů externisty. Účast na tematických exkurzích a besedách.
- Realizace celoškolních soutěží – výtvarné, sportovní, vědomostní

- Aktivity rozvíjející spolupráci mezi mladšími a staršími spolužáky, společné setkávání v zájmových útvarech i při společných celoškolních aktivitách (školní projekty, školní sportovní dny, recitační soutěže, školní akademie, Škrpál, letní tábory, akce Školní samosprávy).
- Postupné zavádění peer programu, jehož cílem je vytvořit síť podpory a pomoci ohroženým žákům. Peer program využívá aktivního zapojení studentů ve formálním nebo neformálním působení na žáky. Odborně proškolený vrstevník (peer) nebo skupina vrstevníků fungují jako dobrovolní poradci mladších žáků. Peer program vede k posílení vazeb ve třídě i mezi ročníky, rozvoji a podpoře důvěrného školního klima se zdravou komunikací a schopností řešit problémy, a v neposlední řadě využitelný jako prevence sociálně patologických jevů.
- Žáci mají online i off-line dostupný adresář kontaktů poskytující odbornou pomoc v bližším okolí školy, i poskytovatelů služeb ve virtuálním prostředí či po telefonu (př. Linka bezpečí). Žáci tak vědí na jakou službu se mohou obrátit a není jim překážkou zhoršená dostupnost kontaktů.
- Žáci mají k dispozici online schránku důvěry spravovanou školním metodikem prevence
- Důležité kontakty a informace o jednotlivých jevech, vč. QR odkazů naleznou ve fyzické formě na nástěnkách určených primární prevenci.

Aktivity zacílené na zákonné zástupce žáků a jejich nejbližší sociální prostředí

- Informovanost prostřednictvím třídních učitelů na třídních schůzkách, webových stránkách školy a sociální sítích o preventivní strategii školy, o školním řádu, o kompetenci školního metodika, o výměně informací a formě spolupráce.
- Prostřednictvím elektronické žákovské knížky je vedena pravidelná komunikace se zákonnými zástupci žáků.
- Na webových stránkách školy je aktualizovaný adresář poskytovatelů služeb s ohledem na problematiku zvládnutí rizikového chování dětí.
- Realizace tematicky zaměřených besed a přednášek.
- Realizace aktivit zahrnující veškeré cílové skupiny školy (př.: Česko-mongolsko-ukrajinské odpoledne, Škrpál).

Aktivity zacílené na pedagogické pracovníky

- Prohlubování vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikových jevů.
- Podpora třídních učitelů v realizaci mimoškolních akcí se třídou (výlety, kulturních akce, sociální výcviky, ozdravné a sportovní pobyty, poznávací zájezdy...).
- Sdílení a aktualizace informací k prevenci na interním disku n ve složce Prevence.

Finanční zajištění

K naplnění cílů preventivního programu je zapotřebí zajistit potřebné finanční prostředky.

Zdroje financování:

- Z grantů a dotačních titulů vyhlašovaných MŠMT, krajským úřadem, městským úřadem aj.
- Prostředky školy
- SRPDŠ
- Příspěvky rodičů

Způsob měření efektivity programu, evaluace

Efektivní primární prevence je klíčovým prvkem ve snaze minimalizovat rizika vzniku rizikových jevů nejen ve školním prostředí. Aby bylo možné určit, jak dobře nastavení primární prevence ve škole funguje a zda splňuje svůj účel, je nutné provádět její hodnocení a měření efektivity. Tento proces zahrnuje sběr dat, analýzu výsledků a zhodnocení účinnosti nastavených metod a opatření.

Na průběžném hodnocení i závěrečné evaluaci na konci školního roku jež je součástí Výroční zprávy školy a východiskem k úpravě MPP pro další školní rok se podílejí zejména třídní učitelé, výchovní poradci a metodik prevence v úzké spolupráci s vedením školy.

Dokumentace

Vedení dokumentace k MPP je důležité pro sledování úspěšnosti programu a při jeho evaluaci. Napomáhá zaznamenávat pokrok a přizpůsobovat strategii MPP z hlediska naplňování dlouhodobých cílů podle aktuálních potřeb žáků a školy. Dokumentace zahrnuje jak fyzickou tak elektronickou formu dat. Data sledují ukazatele, které se týkají jednotlivých témat a forem naplňování primární prevence.

Třídní učitelé zaznamenávají pozorování týkající se žáků, například změny v chování, zapojení do diskusí k prevenci, vyjádřením obav nebo otázek (mohou vycházet z pozorování a doporučení externích organizací realizující program primární prevence). Učitelé si všímají rizikových forem chování o kterých informují TU. V případě implementace programu na více tříd, je důležité pravidelně sdílet informace a zkušenosti, což vede k získání širšího náhledu na účinnost a efektivitu realizovaného programu. Na základě vyhodnocení a zkušeností je program aktualizován a přizpůsobován pro naplnění potřeb žáků.

Dokumentace je vedena systematicky, pravidelně a transparentně. To umožňuje škole sledovat nejen úspěšnost preventivních programů, ale i vylepšování strategie naplňování dlouhodobých cílů MPP. Vyhodnocení probíhá na základě stanovení měřitelných cílů (tzv. SMART cíle).

Učitelům slouží, při zjištění rizikového jevu, „Krizový plán pro PP – co dělat, když...“. Zde nalézají faktory determinující jev, jejich popis, charakteristiku jevu samotného a zejména metodický návod jak nastalou situaci řešit. Vytisknutý Krizový plán naleznou ve sborovně a elektronický ve složce N:\PREVENCE\ŠPP.

Propagace realizace a naplňování cílů MPP

- Prostřednictvím webových stránek školy –www.zs-spicak.cz.
- Prostřednictvím sociálních sítí spravovaných školou.
- Školního časopisu Hrupka.
- V městském i regionálním tisku.

legislativa

- Národní strategie primární prevence 2019-2027

https://www.msmt.cz/uploads/narodni_strategie_primarni_prevence_2019_27.pdf

- Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023-2025

<https://www.msmt.cz/file/60591/>

- Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování: č.j. **MSMT-9203 /2013-22**

<http://archiv-nuv.npi.cz/t/pracoviste-pro-certifikace.html>

- Metodické dokumenty (doporučení a pokyny) MŠMT ČR
- **Metodický pokyn není pro školy závazný, ale přináší doporučený postup**

<https://www.msmt.cz/file/49807/>

https://www.msmt.cz/uploads/Pomucka_k_nove_zakotvenym_pravum_a_povinnostem_pedagogickyc_h_pracovniku_1.pdf

https://www.msmt.cz/file/38988_1_1/

https://www.msmt.cz/uploads/Metodicke_doporuceni_uvodni_cast.doc

<https://www.msmt.cz/file/49475/>

https://www.msmt.cz/uploads/Priloha_2_Rizikove_chovani_v_doprave.doc

<https://www.msmt.cz/file/59683/>

<https://www.msmt.cz/file/49652/>

https://www.msmt.cz/uploads/Priloha_5_Syndrom_CAN.doc

https://www.msmt.cz/uploads/Priloha_6_Skolni_sikana_2020.doc

https://www.msmt.cz/uploads/Priloha_c_7_Kybersikana_d.docx

https://www.msmt.cz/uploads/Priloha_8_Homofobie.doc

https://www.msmt.cz/uploads/Priloha_9_Extremismus_rasismus_xenofobie_antisemitismus.doc

https://www.msmt.cz/uploads/Priloha_c_10_Vandalismus.docx

https://www.msmt.cz/uploads/Priloha_c_11_Zaskolactvi.docx

https://www.msmt.cz/uploads/Priloha_12_Kradeze.doc

<https://www.msmt.cz/file/57877/>

https://www.msmt.cz/uploads/Priloha_14_Krizove_situace_spojene_s_nasilim.doc

https://www.msmt.cz/uploads/Priloha_15_Netolismus.doc

https://www.msmt.cz/uploads/Priloha_15_Netolismus.doc

https://www.msmt.cz/uploads/Priloha_17_Nova_nabozenska_hnuti.doc

https://www.msmt.cz/uploads/Priloha_18_Riziikove_sexualni_chovani.doc

https://www.msmt.cz/uploads/Priloha_19_Prislusnost_k_subkulturam.doc

https://www.msmt.cz/uploads/Priloha_20_Domaci_nasili.doc

https://www.msmt.cz/uploads/priloha_21_hazardni_hrani.docx

<https://www.msmt.cz/file/40398/>

<https://www.msmt.cz/file/59682/>

- **Zákony a vyhlášky**

Zdroj seznamu: <https://prevence-info.cz/index.php/prevence-legislativa/zakony>

- č. 104/1991 Sb.
- č. 561/2004 Sb.
- č. 82/2015 Sb.
- č. 256/2012Sb.
- č. 197/2016 Sb.
- č. 27 /2016 Sb.
- č. 48/2005 Sb.
- č. 458/2005 Sb.
- č. 438/2006 Sb.
- č. 317/2005 Sb.
- č. 401/2012 Sb.
- č. 89/2012 Sb.
- č. 109/2002 Sb.
- č. 106/2011Sb.
- č. 127/2005 Sb.

- č. 110/2019 Sb.
- č. 108/2006 Sb.
- č. 65/2017 Sb.
- č. 135/2006 Sb.
- č. 218/2003 Sb.
- č. 40/2009Sb.
- č. 250/2016 Sb.

Rozcestník kontaktů pro Českolipsko

Rozcestník kontaktů aktualizován k 1. 9. 2023

ADRA

- Informační centrum pro rodiny ve finanční tísní
Výuka ČJ pro cizince, sociální a právní poradenství pro cizince (zajišťuje CPIC-centrum na podporu integrace cizinců, Liberec)
- Webové stránky: <https://www.adra.cz/dobrovolnictvi/ceska-lipa/o-nas>
- Kontakt: ul. Československé armády 1578, 470 01 Česká Lípa
e-mail: petr.maska@adra.cz
tel: 607 047 522, 734 795 306

Advaita z.ú.- poradna pro gambling a jiné závislosti

- Poradenské a terapeutické služby v péči o závislé a jejich blízké. Látkové i nelátkové závislosti.
- Webové stránky: <https://advaitaliberec.cz>
- Kontakt: Ronovská 846, 470 01 Česká Lípa, Mgr. Drahůše Tkáčová
e-mail: ceskalipa@advaitaliberec.cz
tel: 732 315 067

Bílý kruh bezpečí

- Odborná bezplatná pomoc obětem i svědkům trestných činů a domácího násilí. Právní a sociální poradenství.
- Webové stránky: <https://www.bkb.cz/kontakt/ceska-republika/liberec>
- Kontakt: Detašované pracoviště česká Lípa: Havlíčkova 443, 470 01 Česká Lípa
e-mail: bkb.liberec@bkb.cz
tel.: 485 150 707, 605 952 852

Centrum intervenčních a psychosociálních služeb LBK, poradna pro rodinu manželství a mezilidské vztahy

- Pomoc při řešení problémů rodinného soužití, rozvodových a porozvodových problémů
- Webové stránky: <https://www.poradnacl.cz>
- Kontakt: Konopeova 812, Česká Lípa
e-mail: info@poradna-cl.cz
tel: 607 862 086, 487

853 203

Člověk v tísní o.p.s,

- dluhové poradenství
- Webové stránky: <https://www.clovekvtisni.cz/co-delame/socialni-prace-v-cr/liberec/dluhove-poradenstvi>
- Kontakt: Žižkova 231, 470 01 Česká Lípa,
tel: 775 418 394, 778 700 242

Děčko Liberec z.s., občanská a odborná sociální poradna

- Občanská a odborná sociální poradna
- Webové stránky: <http://d-os.net/poradenstvi>
- Kontakt: Česká Lípa: Budova SPŠ – Domov mládeže, Havlíčkova 443
tel: 774 496 261, 485 152 070, 608 477 657

Farní charita Česká Lípa (FCHČL)

- sociálně aktivizační služba(SAS), azylový dům, náhradní rodinná péče, nízkoprahové centrum pro děti a mládež (NDZM Koule)
- Webové stránky: <http://www.ceskalipa.charita.cz/>
- Kontakt: Dubická 992/14, 470 01 Česká Lípa
tel: 487 829 871

Krok PRO

- Sociální, psychologické a pedagogické poradenství. Poradenství v péči o dítě a zdraví. Případové konference, mediace. Podpora pěstounů.
- Webové stránky: <http://www.krokpro.cz/>
- Kontakt: Mariánská 551/47, Česká Lípa
e-mail: bos@krokpro.cz
tel: 604 670 510, 737 773 320

Líp a spolu

- Odborné poradenství a odlehčovací služba pro děti s PAS
- Webové stránky: <https://www.lipaspolu.net/>
- Kontakt: centrum Lída a spolu, Moskevská 82, 470 01 Česká Lípa
e-mail: radkaondr@centrum.cz
tel: 733706309

Maják o.p.s.

- rizikové chování- intervence, preventivní programy, selektivní a indikovaná prevence
- Webové stránky: www.majakops.cz
- Kontakt: Konopná 776, 460 14 Liberec
e-mail: jan.molnar@majakops.cz
tel: 721 376 722

Odbor sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)

- OSPOD Česká Lípa, ul. Děčínská 389/4
tel.: 487 881 329, e-mail: houdkova@mucl.cz

Poradna při finanční tísní o.p.s.

- Poskytování služeb v oblasti oddlužení
- Webové stránky: https://www.financnitisen.cz/kontakt_ceska_lipa.php
- Kontakt: Sídlo obecního živnostenského úřadu Česká Lípa, Jindřicha z Lipé 127
e-mail: poradna@financnitisen.cz
tel: 411 135 200, 800 722 722

Pedagogicko-psychologická poradna

- Diagnostika a poradenství v oblasti výchovy a vzdělávání, výukové obtíže, specifické poruchy učení, výchovné obtíže
- Webové stránky: <https://pppcl.cz/>
- Kontakt: Havlíčkova 443, Česká Lípa, 470 01
e-mail: poradna@pppcl.cz
tel: **728 541 505, 778 499 169**

Speciálně-pedagogické centrum (SPC)

- Diagnostické a poradenské služby dětem a dospívajícím s mentálním, smyslovým, tělesným nebo kombinovaným postižením, vč. dětí s PAS
- Webové stránky: <https://www.sppliberec.cz/>
- Kontakt: Česká Lípa Antonína Sovy 1740, 470 01
SPC Česká Lípa- vady řeči, Mgr. Ivana Moudrá
tel: 485 100 068, 778444 562

Středisko výchovné péče (SVP)

- Krátkodobé i dlouhodobé poradenství v krizových a náročných situacích
- Webové stránky: www.svpcl.cz
- Kontakt: Havlíčkova 443 , 470 01 Česká Lípa
e-mail: socialnipracovnice@svp-cl.cz
tel: 778 529 682

Velký vůz sever z.ú.

- Poradenské a vzdělávací centrum. Kurzy pro pěstouny, MŠMT, MPSV. Supervize
- Webové stránky: <https://www.velkyvuz-sever.cz>
- Kontakt: Sloupská 135, 473 01 Nový Bor
e-mail: sever@velkyvuz-sever.cz
tel.: 777 594 441

